

I::G::M::A::A::U::

**MASONERIA UNIVERSALĂ
MAREA LOJA NAȚIONALĂ DIN ROMÂNIA**

R.:L.: „Steaua Nordului nr. 155, Or.: Botoșani

R.:F.: Cornel ENACHE

**DIFICULTATI IN NEGOCIERILE DE PACE DE LA PARIS
Versailles-1919**

- 18 februarie 6017 A.:L.: Or.: Sibiu -

I. Scurta incursiune istorică

In peisajul istoriei universale se impun tot mai pregnant curente asa zise – integraliste-ale caror opinii se bucura de o larga acceptiune.

Aceasta categorie de specialisti analizeaza minutios si comparativ lungi perioade istorice dominate de asemanari izbitoare.

O astfel de perioada, care incepe in 1914 si se termina cu prabusirea inperiului sovietic in 1991, a fost denumita –RAZBOIUL DE 77 DE ANI-asa dupa cum a fost denumit in Evul Mediu Razboiul de o Suta de ani dintre Franta si Anglia sau Razboiul religios de 30 de ani din Germania.

Perioada 1914-1991 include Primul si al doilea Razboi mondial dar si Razboiul rece de dupa 1945. Participantii, mereu aceiasi, la aceste conflagrații sunt asemuiti cu jucatorii de sah care isi aranjeaza piesele cand de o parte cand de alta a tablei cu patratele albe si negre.

Principalii jucatori au fost la origine puterile europene la care s-au alaturat America si Japonia, care fac si ele parte, in egala masura, din civilizatia occidentala.

Privind in istorie, de indata ce dupa epoca Renasterii va inflori civilizatia occidentala de tip capitalist, se trezesc ambitii surprinzatoare ale marilor puteri de a domina Europa.

La inceput a fost Carol Quintul ,rege spaniol bogat prin aurul si argintul adus din America recent descoperita. Cu timpul locul Spaniei va fi luat de catre Franta ,tara cea mai bogata dar si cea mai populata din Europa, pentru o perioada care incepe in timpul lui Ludovic al XIV lea si se intinde pana la Napoleon Bonaparte.

Hegemonia franceza va fi insa greu incercata de ascensiunea Germaniei, incepand cu Bismarck si pana la caderea lui Hitler.

Ultima inclestare a marilor puteri pentru a obtine dominatia in Europa pare sa se termine in 1945. Eroare! Suntem abia la jumatatea drumului. Toate marile puteri din trecut –Spania, Franta, Anglia, Germania,Italia sau Austro-. Ungaria sunt la pamant. In picioare au ramas cele doua mari puteri exterioare, cele mai periferice, Rusia si America. Acesti doi mari invingatori si-au disputat si isi mai disputa si astazi , chiar daca constructia artificiala sovietica s-a prabusit, dominatia lumii civilizate.

N.B. De remarcat ca sferele de influenta economica si militara a celor doi actori mondiali s-au extins in ultimii 50 de ani in mod surprinzator, dar nu chiar in masura sa fie foarte interesati de ceea ce se intampla, spre exemplu in Coasta de Fildes sau Noua Guinee.

Disputa acerba, la care suntem martori, a fost castigata pentru un moment de americani, care raman pana la proba contrarie singura mare putere hegemonica mondiala .

N.B. Situatiia Rusiei dupa Gorbaciov a fost comparata cu-un leu batran si bolnav.Poate singurul care a atras atentia, lamodul cel mai serios ca-niciodata nu este bine sa te joci cu un leu batran si bolnav-a fost seful Departamentului de Stat H.Kissinger .

II. Romania si Primul Razboi Mondial

La inceput de secol XX, Marile Puteri din Europa se grupeaza din cauza dorintei Germaniei de a fi hegemonica in Europa. Se formeaza doua mari blocuri, primul in centrul Europei- blocul Puterilor Centrale –format din Germania, Austro-Ungaria, la care se alatura prin tratate Italia si Romania.

In vestul Europei Franta si Marea Britanie se apropie dupa lungi dispute generate de rivalitatile coloniale. Englezii aveau o armata putin numeroasa, formata exclusiv din voluntari, dar detineau suprematia absoluta asupra marilor .

O aliata cu Rusia era aproape indispensabila pentru a prinde-in cleste-Puterile Centrale. Apropiereainsa dintre Rusia tarista, cu cel mai despotice regim din Europa si Franta republicana era foarte dificila .Sa nu mai vorbim de serioasele rivalitati dintre Anglia si Rusia privind influentele din Asia, Afganistan, India sau China. Spre exemplu, vasele japoneze care scufunda flota ruseasca la Tsushima erau construite , echipate si instruite in spatiul britanic.

In concluzie, Puterile Aliate nu erau inca unite la inceputul anului 1914.

Pe acest fond de probeligeranta survine asasinatul principelui Frantz Ferdinand, mostenitorul tronului Austro-Ungariei la Sarajevo.

Miscarea secreta sarba a carei victima a fost arhiducele, avea drept scop unirea tuturor sarbilor intr-o singura tara.

Atentatul politic putea ramane minor, daca s-ar fi ajuns la o intelegere . Sarbii insa nu au acceptat ca ancheta asupra ucigasilor sa fie condusa de politisti austrieci. Fiind sustinuti de rusi , cu care aveau de altfel un tratat, au ramas fermi pe pozitie. Rusia isi exprima clar sprijinul pentru sarbi, dupa cum Germania a declarat sprijin pentru Austro-Ungaria.

In consecinta, Rusia decreteaza prima mobilizarea generala , urmata de Germania si Franta. Aceasta inlantuire fatala va declansa in august 1914 cel mai mare razboi cunoscut pana atunci.

Pentru a intelege rostul nostru in acest razboi trebuie sa ne intoarcem la momentul 1877-1878, cand rusii pasamite aliati cu noi, ne-au furat Basarabia.

Din teama fata de rapacitatea Rusiei tariste, la indemnul regelui Carol I, Romania face o alianta cu Austro-Ungaria si Germania. Acordul a ramas multa vreme

secret, De fiecare data cand se schimba guvernul, noul prim-ministru era pus la curent, documentul fiind pastrat in seiful personal al regelui.

Marele public nu a stiut ca suntem legati de Austro-Ungaria si Germania in caz de razboi. A doua zi dupa declansarea conflagratiei regele convoaca guvernul dar si Consiliul de Coroana-organism de consultare exceptionala. Scoate la iveala tratatul si cere sa intram in razboi alaturi de puterile centrale.

Primul ministru de atunci, Ionel I.C.Bratianu, guvernul si Consiliul de Coroana s-au opus categoric intrarii in razboi impotriva Rusiei. Singurul care a votat pentru a fost ex.primul ministru conservator P.P.Carp. Regele Carol I, cu durere in suflet, accepta neutralitatea Romaniei. Adanc afectat de faptul ca nu si-a putut respecta promisiunea fata de imparatii Austriei si Germaniei, moare dupa numai cateva saptamani.

Cuplul regal Carol-Elisabeta, cunoscuta mai ales sub pseudonimul literar Carmel Silva, nu au avut decat o fiica care a murit la o varsta frageda.

Lui Carol ii succede un nepot de frate adoptat si adus in Romania unde invata limba si se familiarizeaza cu treburile tarii. El va fi regele Ferdinand I, cel mai bun rege pe care l-au avut romanii. Casatorit cu o printesa jumătate englezoaică, jumătate rusoaică, se urca pe tron in anul de gratie 1914.

Regia Maria era nepoata de fiu a reginei Victoria a Angliei si nepoata de fiica a tarului Alexandru al II-lea. Femeie energica, cu un exceptional talent politic si diplomatic, isi da seama care este adevaratul interes al poporului roman. Regele Ferdinand, devenit mai roman decat multi alti romani, isi calca pe inima si intra in razboi impotriva propriei sale patrii de origine, in anul 1916.

Dupa lungi negocieri, Ionel Bratianu incheie un tratat cu aliatii-Franta, Anglia si Rusia- prin care acestea promit Romaniei Transilvania, Banatul si Bucovina. Odata planul acceptat de aliati, trupele romane trec muntii si patrund adanc in Transilvania unde sunt primite cu fosi si urale de catre autohtoni.

Germanii se repliaza si aduc cateva divizii de pe alte fronturi sub conducerea a doi maresali de elita-Mackensen si Falkenhaym. Mica armata romana este respinsa peste Carpati in Muntenia. Pe frontul de sud romanii sufera o zdrobitoare infrangere din partea armatelor bulgare si germane la Turtucaia, care va duce ulterior la pierderea Dobrogei. In pofida rezistentei de pe valea jaiului si a Prahovei, dezastrul militar este aproape total. Odata Muntenia pierduta, guvernul si regele se muta in Moldova la Iasi.

Iarna lui 1917 este benefica pentru armata romana care primeste ajutoare franceze substantiale, via Rusia. Se rezista victorios pe linia Focsani-Namoloasa-Galati. Germanii sunt opriti la Oituz, Marasti si Marasesti. Sunt victorii frumoase, dar din pacate oarecum fara viitor.

III. Final de razboi. ROMANIA MARE

Concomitent in Rusia se declanseaza evenimente deosebit de grave. Miscarea bolsevica submineaza imperiul, tarul abdică, guvernul socialist al lui Kerenski nu poate opri descompunerea.

Bolsevicii, minoritari, condusi de Lenin iau puterea in noiembrie 1917 si incep imediat negocieri cu Germania cu care semneaza armistiul de la Brest-Litovsk.

Situatia Romaniei, atat cat mai ramasese, aflata intre puterea armatelor austro-ungare si germane la vest si a revolutiei bolsevice la est, era disperata. Ionel Bratianu, dar si maresalul Averescu considera ca razboiul este pierdut. Drept urmare se impunea semnarea unei paci separate cu Germania.

Romania semneaza armistiul la patru zile dupa semnarea armistiului rusesc. Dupa mai multe luni de negocieri se parafeaza in mai 1918 pacea de la Bucuresti de catre guvernul conservator condus de Alexandru Marghiloman.

Aceasta pace a fost una dintre cele mai ndureroase din istoria Romaniei, se pierdea Dobrogea si Ardealul , iar tara devenea o adevarata colonie a puterilor centrale.

Exista insa in Romania o mica minoritate de oameni politici dintre care trebuie sa amintim pe Regina Maria dar si pe Take Ionescu care erau de parere sa nu cedam si daca tot trebuia sa ne retragem atunci sa ne retragem in Rusia cu mica noastra armata. Era un plan nebunesc, dar care putea schimba istoria prin influentarea rezultatului razboiului civil dintre albi si rosii.

La numai cateva saptamani de la incheierea pacii de la Bucuresti , roata istoriei isi schimba cursul prin intrarea Americii in razboi. Soarta acestuia se intorcea in favoarea aliatilor.

De la jumatatea anului 1918, frontul de vest, apoi cel de sud de la Salonic, unde opera o armata internationala sub conducere franceza , a inceput ofensiva de daramare a celor doua imperii.

Austro-Ungaria capituleaza prima, iar Germania capituleaza dupa numai sapte zile. Ofensiva armatelor din sud gaseste trupele romane din nou alaturi de aliati, abia la sfarsitul razboiului.

Pacea de la Bucuresti din august 1918 a ingreunat foarte mult negocierile generale de pace care incepusera la Versailles . O parte din istorici insinueaza, de cele mai multe ori inexact, ca Franta si Marea Britanie nu au mai vrut sa respecte intelegerea din 1916. Adevarul era ca Romania nu a respectat termenii tratatului si a incheiat o pace separata.

Situatia dramatica in care se gasea tara in acel moment nu a fost considerata de catre aliati drept un motiv suficient pentru capitulare. Se invoca, in paralel, atitudinea Serbiei care ocupata integral, nu a facut pace ci a retras armata prin Albania la Marea Adriatica , de unde a fost imbarcata pe nave engleze si franceze si trimisa la Salonic.

Delegatia romana s-a aflat intr-o situatie foarte dificila pentru a convinge aliatii sa respecte clauzele acordului din 1916.

La aceasta s-a adaugat si disputa apriga intre romanii si sarii din Banat privitoare la granite. Preferintele erau net favorabile exigentelor sarbesti.

Ionel Bratianu paraseste conferinta iar sarcina de a duce la bun sfarsit a tratativelor a revenit lui Alexandru Vaida Voievod. Acelasi Ionel Bratianu a inteles pe deplin ca pentru a cimenta Marea Unire era nevoie ca un ardelean sa negocieze si pacea cu Ungaria care s-a semnat la Trianon un an mai tarziu.

Tratatele de pace cu Austria si Bulgaria au consemnat definitiv aparitia pe harta Europei a Romaniei Mari.

Am zis !